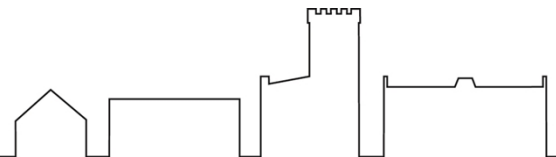

Nämndens verksamhetsplan 2024

Utbildningsnämnd

Innehåll

Sammanfattning	3
Nämndens ansvar och uppgifter	4
Nämndens utvecklingsområden	4
Mål	6
Hög kvalitet.....	6
Stor valfrihet	7
Hög attraktivitet	7
Hög effektivitet	7
Stark utveckling	8
Budget - hemkommun	8
Nämnd och förvaltning	9
Förskola.....	9
Grundskola	9
Gymnasium	10
Kommunal vuxenutbildning	10
Anpassad skola.....	10
Övrig verksamhet.....	10
Investeringar	10
Budget – egen regi	11
Förskola.....	11
Grundskola	11
Gymnasieskola.....	11
Risker	12

Sammanfattning

Utmaningen för Danderyds skolororganisation under kommande år blir att hantera ökande kostnader för hyror, priser och löner samtidigt som elevantalet beräknas fortsätta sjunka. I ett system där resurserna till skolorna fördelas schablonmässigt i relation till elevantalet så måste skolorna anpassa sin organisation i takt med sjunkande elevantal. I den så kallade skolutredningen bereds olika förslag för att minska överkapaciteten i den kommunala skolororganisationen och skapa ekonomiskt och verksamhetsmässigt hållbara skolororganisationer. Den kommunala skolan i Danderyd ska vara attraktiv genom att erbjuda allt det som en kvalitativ skola ska ha: ämnesbehöriga lärare, specialpedagogiskt stöd, kvalitativt fritidshem, elevhälsa med alla ingående professioner och lokaler anpassade för skolans alla ämnen. För att ekonomiskt kunna bära detta det måste elevunderlaget vara tillräckligt stort.

Barnantalet i förskolan minskar inte på samma sätt som i skolan. Däremot finns utmaningar med ojämnt söktryck till de kommunala förskolorna med överkapacitet på några få och översökningar på andra. Det finns en lång rad små enskilt drivna förskolor i Danderyd vilket innebär en sårbarhet och ett behov för den kommunala förskoleorganisationen att ställa om, till exempel om en enskilt driven förskola upphör bedriva sin verksamhet. Förskolpengen har höjts med 4 % men även här väntas kostnadsökningarna under nästa år bli stora, med löneöversynen i april 2024 som den stora osäkerhetsfaktorn. Danderyds kommunala förskolor kommer fortsätta sträva efter högre andelar utbildad personal både förskollärare och utbildade barnskötare.

Utbildningsnämndens mål är utformade i enlighet med kommunfullmäktiges beslutade mål- och styrmodell. Utbildningsnämnden har fattat beslut om att ha sju mål för kommande år. Till målen har ett antal nyckeltal, vars roll är att mäta om målen är uppnådda eller ej, identifierats.

Verksamhetsplanen redogör först för utbildningsnämndens grunduppdrag och utvecklingsområden. Utvecklingsområdena har identifierats med utgångspunkt i nationell och lokal statistik (kvantitativa data) men också efter en dialog och samverkan med olika intressenter, bland annat skolchefer, rektorer och förskollärare och lärare (kvalitativ data).

Verksamhetsplanen utgår från utbildningsnämndens två olika ansvarsroller – hemkommunansvaret och huvudmannansvaret. Hemkommunansvaret rymmer flera delar varav en av de mest centrala uppgifterna är att tillgodose och finansiera förskole- och skolplatser för samtliga invånare i aktuellt åldersspann. Huvudmannansrollen är den del av ansvaret som utgör drift av förskolor och skolor i egen regi, det vill säga kommunal regi.

Utbildningsnämndens budget för 2024 uppgår till 989,2 miljoner kronor (netto), enligt Kommunfullmäktiges beslut (KS 2023/0021). Nämndens nettokostnader ökar med 33,0 miljoner kronor (3,5 procent) jämfört med budget 2023.

Nämndens ansvar och uppgifter

Utbildningsnämnden har två olika ansvarsroller att hantera. Utbildningsnämnden uppbär ett hemkommunansvar, vilket handlar om att organisera och tillhandahålla olika tjänster och uppdrag för samtliga barn och elever som är folkbokförda i Danderyds kommun. Detta ansvar innefattar bland annat:

- resursfördelning genom barn- och elevpeng till verksamheter inom utbildningssystemet,
- bidrag för skolskjuts och särskilt stöd,
- myndighetsutövning i enlighet med skollagen gällande skolplikt (grundskola) och kommunalt aktivitetsansvar (gymnasieskola),
- godkännande och tillsyn av fristående förskolor i Danderyd,
- kvalitetsuppföljning.

Utbildningsnämnden är även ansvarig nämnd för den kommunala verksamheten med drift och huvudmannauppgifter inom förskola, fritidshem, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola samt elevhälsa i kommunal regi. Utöver kommunala styrdokument ska utbildningsnämnden, och dess verksamheter, förhålla sig till en rad statliga styrdokument. Exempel på dessa är bland annat skollagen, läroplanerna för de olika skolformerna, barnkonventionen, förvaltningslagen, offentlighets- och sekretesslagen et cetera.

Nämndens utvecklingsområden

Inom verksamheterna för förskola och skola har utbildningsnämnden identifierat följande utvecklingsområden för 2024.

Förskola

- Stärkt likvärdighet inom och mellan huvudmannens enheter
- Läslyftet i förskolan
- Utveckla övergångar mellan förskola och skola
- Utvecklat barnhälsoarbete
- Systematiskt kvalitetsarbete
- Utvecklat stöd till rektorsorganisationen

Förskolan kommer lägga fokus på att uppnå en högre grad av likvärdighet inom huvudmannens enheter – såväl med avseende på likvärdighet mellan enheter som inom enheter. En nyckel i detta arbete kommer att bli att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet på enhets- och huvudmannanivå. Med hjälp av mjukvarustöd (Stratsys) kommer nya rutiner skapas för arbete om och med utvecklingsinsatser och uppföljning av detsamma. Vidare kommer förskolan fortsatt arbeta med Skolverkets satsning ”Läslyftet i förskolan”¹. Förskolan kommer också att lägga fokus på att stärka övergången mellan förskola och skola. Detta arbete kommer att bestå i att se över och utveckla de rutiner som finns för överlämning mellan förskola och förskoleklass. Slutligen kommer även det stöd som ges till rektorerna i sin ledningsfunktion att utvärderas – hur kan huvudmannen ytterligare stödja rektorerna i sitt uppdrag som pedagogiska ledare på sina enheter?

Skola

- Stärkt kvalitet på fritidshemmen
- Utveckla samarbetet och bedömningskompetens hos lärare inom praktiskt-estetiska ämnen²
- Förstelärares roll
- Matematik/språkutvecklande lärande
- Digitalisering
- Ökad närvaro
- Utvecklad elevhälsoarbete

---

¹ <https://www.skolverket.se/skolutveckling/kurser-och-utbildningar/laslyftet-i-forskolan>

² musik, bild, slöjd, hem- och konsumentkunskap samt idrott och hälsa

Huvudmannens skolor har identifierat stärkt kvalitet på fritidshemmen som ett viktigt utvecklingsområde. Samtliga rektorer som ansvarar för fritidshem ingår i ett nätverk vars syfte är att arbeta tillsammans för att stärka kvaliteten på fritidshemmen. Vidare lägger huvudmannen fokus på att öka samarbetet mellan lärare i praktiskt-estetiska ämnen och därigenom utveckla bedömarkompetens. Även här organiserar huvudmannen för ett nätverk där lärare kallas till gemensamma träffar. Skolan arbetar också med utvecklingsinsatser för att stärka förstelärarna (ca 60 lärare) i sin roll att leda skolutveckling. Ett särskilt fokus riktas även mot matematikämnet – det finns här en upplevelse om att undervisningen behöver utvecklas så att den inte blir alltför läromedelsstyrd. Matematiklärare från samtliga skolformer kommer att ingå i ett nätverk där olika teman avhandlas, bland annat hur man kan arbeta mera språkutvecklande inom matematikämnet för att på så vis stärka grundläggande förmågor hos eleverna. Huvudmannen kommer därutöver även fortsätta sitt arbete för att förbereda sig inför den kommande digitaliseringen av nationella prov. I slutet av april 2024 kommer helt nya betygstödjande bedömningsstöd i ämnena biologi, fysik, kemi och samhällskunskap för årskurs 6. Huvudmannen avser även fortsätta arbeta med skolorna kring ett främjande av närvaro. Samtliga enheter arbetar intensivt med att identifiera elever med skolfrånvaro, men fokus behöver riktas ännu mer mot att arbeta med en fördjupad kartläggning av frånvaro i skolan. Slutligen ska även ett utvecklat elevhälsoarbete nämnas som ett särskilt utvecklingsområde. Hitintills har delar av elevhälsan centraliserats (psykologstöd) men därutöver arbetar även huvudmannen med att förstärka elevhälsan och förbättra likvärdigheten på samtliga skolor.

Mål

Hög kvalitet

Danderyds kommun erbjuder service och tjänster av hög kvalitet. Detta innebär att kommunens invånare och näringsliv erbjuds ett gott bemötande, hög tillgänglighet och delaktighet i kontakt med kommunens verksamheter. Kommunen strävar efter öppen dialog där kommunens invånare, föreningar och organisationer ges möjlighet till inflytande. Danderydsborna ska erbjudas en bra och attraktiv service. En positiv utveckling av de kommunala kärnområdena skola, barn- och äldreomsorg skall sättas i fokus.

Nämndmål: Alla barn och elever i Danderyds verksamheter ges, utifrån sina individuella förutsättningar, stöd och stimulans för att nå så långt som möjligt i sin utbildning.

Nyckeltal ³
Förskola: Mitt barn får det stöd och den hjälp som behövs.
Förskola: Verksamheten är stimulerande för mitt barn.
Skola ⁴ : Lärarna i min skola hjälper mig i skolarbetet om jag behöver det.
Skola: Tycker du att du får tillräckliga utmaningar i skolarbetet?

Nämndmål: Alla barn och elever i Danderyds verksamheter är trygga och mår bra i förskolan och skolan.

Nyckeltal ⁵
Förskola: Mitt barn är tryggt i förskolan.
Förskola: Mitt barn trivs i förskolan.
Skola: Jag känner mig trygg i skolan.
Skola: Jag trivs i skolan.
Skola: Jag känner mig stressad över skolarbetet.

Nämndmål: Danderyds elever har Sveriges högsta kunskapsresultat med avseende på betyg och nationella prov.

Nyckeltal ⁶
Åk 6: Elever med godkända betyg (A-E) i samtliga ämnen.
Åk 9: Andel gymnasiebehöriga elever.
Åk 9: Genomsnittligt meritvärde.
Åk 9: Andel elever med godkända betyg (A-E) i samtliga ämnen.
Gymnasiet: Andel elever med examen efter tre år/fyra år.

³ Samtliga nyckeltal kopplade till målet utgår är enkätfrågor (se nedan). Enkätfrågorna hämtas från nationella (Skolenkäten) och lokala undersökningar ("Våga Visa" och "Trygghetsenkäten").

⁴ Skola inkluderar i samtliga nyckeltal grundskola och gymnasieskola.

⁵ Samtliga nyckeltal kopplade till målet är enkätfrågor (se nedan). Enkätfrågorna hämtas från nationella (Skolenkäten) och lokala undersökningar ("Våga Visa" och "Trygghetsenkäten").

⁶ Samtliga nyckeltal kopplade till målet utgår från officiell betygsdata i SCB/Skolverkets (SIRIS) databas.

Nyckeltal⁶
Gymnasiet: Genomsnittlig betygspoäng.

Stor valfrihet

Danderyds kommun erbjuder stor valfrihet i kommunens service och tjänster. Detta innebär att kommunens invånare kan välja inom den kommunalt finansierade servicen utifrån individens önskemål och förutsättningar.

Nämndmål: I Danderyds kommun finns en stor valfrihet i utbudet av förskolor och skolor.

Nyckeltal
Förskola/skola: Andel barn och elever som går på den förskola/skola som vårdnadshavare vill. ⁷
Förskola: Andel barn som är inskrivna i förskola. ⁸
Förskola/skola: Andel vårdnadshavare som anser att utbudet av förskolor och skolor ger en stor valfrihet. ⁹
Skola: Andel vårdnadshavare/elever som får sitt förstahandsval i skolvalet. ¹⁰

Hög attraktivitet

Danderyds kommun är en attraktiv kommun att bo, leva och verka i. Här kombineras den moderna trädgårdsstaden med hållbar stadsmiljö. Kommunen är trygg och säker och erbjuder goda möjligheter för hälsa och välbefinnande. Kommunen ger goda förutsättningar för ett varierat utbud av fritids- och kulturaktiviteter. Danderyds kommun är en attraktiv arbetsgivare som ger möjlighet för medarbetare och chefer att utvecklas.

Utbildningsnämnden har inget specifikt nämndmål för det övergripande strategiområdet.

Hög effektivitet

Danderyds kommuns verksamheter samverkar och gör rätt prioriteringar för att nå effektivitet. God ekonomisk hushållning ska vara en vägledande princip för all kommunal verksamhet. Danderyds kommun ska ha en låg kommunalskatt

Nämndmål: De kommunala enheterna i Danderyd har balans mellan efterfrågan och utbud av platser i förskola och skola.

Nyckeltal¹¹
Förskola: Beläggningsgrad (inskrivna barn/kapacitet).
Grundskola: Beläggningsgrad (inskrivna elever/kapacitet).

⁷ Nyckeltal hämtas från enkätfråga i lokal enkät, "Våga Visa"-enkäten.

⁸ Kolada, "N11800".

⁹ Nyckeltal hämtas från enkätfråga i lokal enkät, "Våga Visa"-enkäten.

¹⁰ Nyckeltal hämtas från lokal statistik i Danderyds skolval.

¹¹ Samtliga nyckeltal kopplade till målet hämtas från lokal statistik.

Nämndmål: Utbildningsnämndens verksamheter (egenregi) i Danderyds kommun bedrivs kostnadseffektivt.

Nyckeltal ¹²
Antal och andel rektorsområden som håller budget.
Hyreskostnad per elev (kvadratmeterkostnad/elev).
Tallrikssvinn per gram och per ätande elev.

Hållbar utveckling

Danderyds kommun utvecklar och förbättrar ständigt den service och de tjänster som kommunen erbjuder. Företag erbjuder goda förutsättningar att etablera sig och verka i kommunen. Danderyd präglas av en god och hälsosam miljö och kommunens verksamheter arbetar för en långsiktig hållbar utveckling. Omvärldsanalys, utvärdering och digitalisering är grunden för innovativ utveckling i kommunens arbete.

Nämndmål: Danderyds kommun är en attraktiv arbetsgivare som ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv.

Nyckeltal
Indexvärde för HME (Hållbart medarbetarengagemang) ¹³
Kort- respektive långtidsfrånvaro. ¹⁴
Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1-9, kommunala skolor. ¹⁵
Heltidstjänster i förskolan med förskollärlärolegitimation, kommunal regi. ¹⁶

Budget - hemkommun

Utbildningsnämndens budget för 2024 uppgår till 989,2 miljoner kronor (netto), enligt Kommunfullmäktiges beslut ((KS 2023/0021). Nämndens nettokostnader ökar med 33,0 miljoner kronor (3,5 procent) jämfört med budget 2023. De väsentliga förändringarna för 2024 är:

- 41,9 miljoner kronor avser uppräkningspeng med 4,0 procent för förskola, förskoleklass och fritidshem, med 3,4 procent för gymnasium och med 5,1 procent för grundskola
- -8,0 miljoner kronor avser den tillfälliga kompensationen för höjda hyror som gavs till utbildningsnämnden 2023, men som 2024 i stället inkluderas i ovan uppräkningspeng
- 2,0 miljoner kronor avser ökade övriga volymrelaterade kostnader, främst till följd av högre genomsnittspeng för gymnasium, anpassad grundskola och förskola, vilket till viss del reduceras av högre intäkter
- -3,6 miljoner kronor avser reducerad budget till följd av minskade volymer för utbildningsnämnden som helhet
- 0,7 miljoner kronor avser höjt anslag för utbildningsnämnden

¹² Samtliga nyckeltal kopplade till målet hämtas från lokal statistik

¹³ Nyckeltal hämtas från "Medarbetarundersökningen" som görs vartannat år.

¹⁴ Nyckeltal hämtas från HR-data, lokal statistik.

¹⁵ Kolada, "N15814".

¹⁶ Kolada, "N11810".

	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Nettokostnader (mnkr)	-917	-956,2	-989,2	-1 002,7	-1 017,2
Förändring i mnkr		-39,2	-33,0	-13,5	-14,5
Förändring i %		4,3%	3,5%	1,4%	1,5%

Ansvar	Budget 2023	Budget helår 2024
Nämnd och förvaltning	-24,8	-27,4
Förskola	-184,7	-204,0
Grundskola	-535,2	-537,8
Gymnasium	-171,2	-179,9
Kommunal vuxenutbildning	-8,2	-8,6
Anpassad skola	-28,3	-28,0
Övrig verksamhet	-3,8	-3,5
Summa	-956,2	-989,2

Nämnd och förvaltning

Budgeten för nämnd och förvaltning uppgår 2024 till 27,4 miljoner kronor och inkluderar en uppräknig av anslaget med 0,6 miljoner kronor. Resterande ökning med 2,0 miljoner kronor avser flytt av anslag från förskola, grundskola och övrig verksamhet för att underlätta och förtydliga i uppföljningen av budgeten.

Förskola

Budgeten för förskola uppgår 2024 till 204,0 miljoner kronor, en ökning med 19,3 miljoner kronor (10,4 procent) jämfört med budget 2023.

Enligt aktuell befolkningsprognos kommer antalet barn i förskolan att öka 2024 jämfört med budget 2023. Uppräknig av förskolepeng med 4,0 procent motsvarar 8,9 miljoner kronor. Därutöver beräknas volymökningen medföra 12,0 miljoner kronor i högre kostnader. Budgeten för tilläggsbelopp och verksamhetsstöd till barn i behov av särskilt stöd i förskolan är 0,6 miljoner kronor lägre 2024 än 2023. Det anslag om 1,0 miljoner kronor som tidigare år har legat under förskola flyttas i budget 2024 till nämnd och förvaltning.

Grundskola

Budgeten för grundskola uppgår 2024 till 537,8 miljoner kronor, en ökning med 2,6 miljoner kronor (0,5 procent) jämfört med budget 2023. Enligt aktuell befolkningsprognos som ligger till grund för beräkningen av utbetald skol- och fritidspeng, minskar antalet elever i grundskolan 2024 jämfört med budget 2023. Uppräknig av peng med 5,1 procent för grundskola och 4,0 procent för förskoleklass och fritidshem motsvarar 25,6 miljoner kronor. Det tilläggsanslag för hyreskompensation om 8,0 miljoner kronor som utbildningsnämnden erhöi i budget 2023 inkluderas i uppräknigen av peng för 2024 och kommer således inte som ett tilläggsanslag. Volymminskningen beräknas medföra 13,6 miljoner kronor i lägre kostnader. Även högre intäkter medför att nettokostnaderna sänks med 1,5 miljoner kronor. Budgeten för tilläggsbelopp och verksamhetsstöd till barn i behov av särskilt stöd i grundskolan ökar med 0,6 miljoner kronor till 2024.

Det anslag om 0,5 miljoner kronor som tidigare år har legat under grundskola flyttas i budget 2024 till nämnd och förvaltning samt övrig verksamhet.

Gymnasium

Budgeten för gymnasium uppgår 2024 till 179,9 miljoner kronor, en ökning med 8,7 miljoner kronor (5,1 procent) jämfört med budget 2023.

Enligt aktuell befolkningsprognos som ligger till grund för beräkningen av utbetald gymnasiepeng, ökar antalet elever med ett fåtal under 2024 jämfört med budget 2023. Budget 2024 inkluderar 3,4 procents uppräkningspeng av gymnasiets programpeng, vilket motsvarar 5,8 miljoner kronor. Beslut om programpeng för 2024 fattas gemensamt med övriga kommuner inom samverkansområdet Storsthlm. Därutöver beräknas volymökningen medföra 0,3 miljoner kronor i högre kostnader. Övriga volymrelaterade kostnader beräknas öka med 2,6 miljoner kronor och består främst av en högre genomsnittlig programpeng.

Kommunal vuxenutbildning

Budgeten för kommunal vuxenutbildning uppgår 2024 till 8,6 miljoner kronor, vilket är 0,4 miljoner kronor högre än budget 2023. Budgeten inkluderar en höjning av ersättningen för SFI som beräknas uppgå till cirka 0,8 miljoner kronor. Då kostnaderna för grundläggande och gymnasial vuxenutbildning senaste åren varit lägre än budget bedöms de ökade kostnaderna för SFI att kunna finansieras inom befintlig budgetram.

Anpassad skola

Budgeten för anpassad grund- och gymnasieskola uppgår 2024 till 28,0 miljoner kronor, en minskning med 0,3 miljoner kronor (1,1 procent) jämfört med 2023. Budgeten inkluderar en uppräkningspeng av den anpassade grundskolans skolpeng med 5,1 procent och fritidshemspeng med 4,0 procent samt en uppräkningspeng av den anpassade gymnasieskolans budgeterade programpeng med 3,4 procent. Totalt motsvarar uppräkningspengen 1,1 miljoner kronor. Volymförändringar förväntas minska kostnaderna med 2,4 miljoner kronor medan fördelning mellan behovsgrupper förväntas öka kostnaderna med 1,0 miljoner kronor. Kostnaderna för skolskjuts beräknas vara oförändrade och uppgår till 5,0 miljoner kronor i budget 2024.

Programpengen för den anpassade gymnasieskolans nationella program vid Danderyds gymnasium ska följa riksprislistans grundbelopp för den anpassade gymnasieskolan, justerat för den moms-kompensation på 6 procent som ingår till fristående gymnasieskolor. Beloppen för 2024 är ännu ej beslutade av Skolverket.

Övrig verksamhet

Budgeten för övrig verksamhet uppgår 2024 till 3,5 miljoner kronor och inkluderar en uppräkningspeng av anslaget med 0,1 miljoner kronor.

Övrig verksamhet inkluderar främst kostnader för ungdomsmottagning, öppen förskola och verksamhetsförlagd utbildning (VFU). I budget 2024 har statsbidrag och kostnader för sjukhuskola flyttats från grundskola till övrig verksamhet. Därutöver har vissa kostnader som bedöms vara av förvaltningskaraktär flyttats till nämnd och förvaltning. Totalt medför det att budgeten för övrig verksamhet minskar med 0,4 miljoner kronor.

Investeringar

Utbildningsnämndens investeringsbudget för 2024 uppgår till 3,0 mnkr och består främst av nya möbler, tillgänglighetsåtgärder och mindre anpassningar inom resultatenheter i egen regi.

Budget – egen regi

Verksamheterna inom egen regi lägger en nollbudget där intäkterna i huvudsak består av grundbelopp (peng), verksamhetsstöd för barn och elever i behov av särskilt stöd samt statsbidrag. De enskilda verksamheterna lägger budget utifrån den föreslagna uppräkningspeng för kommande år där intäkterna ska täcka samtliga kostnader. Liksom tidigare år budgeterar samtliga förskolor och skolor inom egen regi 1,6 procent av sina huvudintäkter (skolpengen) för att täcka gemensamma kostnader för den kommunala skolan och förskolan. Den budgeterade procentsatsen kan regleras under året om kostnaderna skulle bli lägre. För budget 2024 planerar bildningsförvaltningen att införa en ny fördelning av hyror som innebär att de kommunala grundskolorna och förskolorna täcker lokalkostnaderna solidariskt. Syftet är att bidra till en ökad stabilitet och större möjligheter för de enheter som förlorat många elever att nå en budget i balans. För att enheterna ska ha möjlighet att anpassa verksamheterna efter den nya fördelningsmodellen bedömer bildningsförvaltningen att reserven för oförutsedda utgifter behöver utökas. Reserven som tidigare varit 0,5 procent utökas till 0,55 procent för förskola och 0,83 procent för grundskola, reserven för gymnasiet är oförändrad på 0,5 procent.

Förskola

Grundbeloppet för förskolan räknas upp med 4 procent vilket är högre än tidigare år. Förvaltningen bedömer att kostnadsökningarna för verksamheten kommer att vara stora mellan 2023 och 2024 avseende bland annat hyror och priser. Det största kostnadsslaget i förskolan är löner och där måste vi avvakta avtalsrörelsen våren 2024 innan vi kan bedöma kostnadsökningen för förskolorna. Den senaste befolkningsprognosen visar dock på ett ökat antal barn inom förskola. Under fler år har förskolorna frånträtt lokaler och genomfört anpassningar som gör att man når en budget i balans.

Grundskola

Grundbeloppet för grundskolan räknas upp med 4 procent för förskoleklass och fritids, skolpeng räknas upp med 5,1 procent vilket är högre än tidigare år. Verksamhetsstöd och statsbidrag beräknas ligga kvar på ungefär samma nivå som 2023. Det finns stora utmaningar för verksamheten att nå en budget i balans 2024, men det är givetvis ambitionen. Utmaningarna består i att egen-regi prognosticeras gå med underskott 2023, att det finns en överkapacitet på skolplatser i de kommunala skolorna och att elevantalet beräknas falla ytterligare 2024. I samband med den så kallade skolutredningen kommer nämnden föreslås åtgärder för att minska överkapaciteten, komma i budgetbalans och skapa långsiktigt hållbara skolorganisationer. Förvaltningen bedömer att kostnadsökningarna för verksamheten kommer att vara stora mellan 2023 och 2024 avseende bland annat hyror och priser. Det största kostnadsslaget i skolan är löner och där måste vi avvakta avtalsrörelsen våren 2024 innan vi kan bedöma kostnadsökningen för skolorna. I arbetet med att nå given budgetram har förvaltningen under de senaste åren gjort besparingar och effektiviseringar inom samtliga verksamheter. Trots detta finns en uppenbar risk att några enheter fortsätter generera underskott mot budget 2024.

Gymnasieskola

Gymnasiepengen räknas upp med 3,4 procent. Kostnadsökningarna beräknas inom flera områden bli högre än de 3,4 procent som grundbeloppet räknas upp med. Ökade matkostnader, hyror, och övriga kostnadshöjningar kommer innebära en utmaning att nå en budget i balans.

Risker

Utbildningsnämnden – hemkommun

Riskerna består främst i eventuella avvikelser gentemot aktuell befolkningsprognos. Budgeten består till största del av kostnader för grundbelopp till förskola, skola, gymnasium, anpassad grund- och gymnasieskola samt vuxenutbildning. Beräkningen av antal barn och elever i budget 2024 är baserad på befolkningsprognosen från mars 2023. Budgeterade kostnader beräknas utifrån befolkningsprognosen samt vissa antaganden, exempelvis gällande andel som går på fritids och andel som går vilka gymnasieprogram. Det ekonomiska utfallet är kopplat till dessa volymer.

Utbildningsnämnden – egen regi

I arbetet med att nå given budgetram har förvaltningen under de senaste åren gjort Anpassningar och effektiviseringar inom verksamheterna. Trots detta finns en risk att några enheter fortsätter generera underskott mot budget 2024. Bildningsförvaltningen behöver därför skärpa ekonomistyrningen för enheterna i syfte att uppnå budget i balans.

Flera skolor har fått färre elever och prognoserna visar att flera av enheterna kommer att få ett ytterligare minskat elevantal inför läsåret 2024/2025. Fullbelagda klasser är viktigt för att få en skola att gå runt ekonomiskt, utvecklingen ställer krav på verksamhetsanpassningar. Små skolenheter gör det svårt att finansiera gemensamma kostnader som ledning och lokaler i kombination med en effektiv personalplanering och schemaläggning. I skolutredningen konstateras att en skola bör vara minst tvåparallellig för att kunna bedriva en flexibel och ekonomisk hållbar verksamhet. Ett systematiskt arbete pågår för att utröna vilka ytterligare åtgärder som kan vidtas för att öka intäkter och minska kostnader. Rådande inflationstakt leder också till ökade kostnader, hyror, matpriser och övriga kostnader ökar mer än uppräknade av grundskolans skolpeng med 5,1 procent och gymnasiepengen med 3,4 procent. Under 2024 ska löneavtal för Sveriges lärare omförhandlas och det är ännu osäkert vilka ökade kostnader detta kommer att medföra.